

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun
vivab@vivab.info

Kungörelsedelgivning

Vattenskyddsområde med föreskrifter för ytvattentäkten Nedre Ätran

Beslut

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen i Hallands län att inrätta vattenskyddsområde för ytvattentäkten Nedre Ätran i Falkenbergs kommun, Hylte kommun och Varbergs kommun.

Skyddsområdet framgår av kartan i bilaga 1.

I de fall skyddszonsgränsen på kartan sammanfaller med väg ska vägområdet anses ligga inom skyddszonen.

I de fall andra vattenskyddsområden sammanfaller med skyddszonen för Nedre Ätran gäller föreskrifterna parallellt och det är den föreskrift med strängast krav som gäller.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet för ytvattentäkten Nedre Ätran.

Skyddsföreskrifterna träder i kraft den 1 november 2025. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

Föreskrifter

Skadliga ämnen

1 § Fordonstvätt är förbjuden. Undantag gäller tvätt i anläggning som prövats vid anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken.

Uppställning av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare, rymmande mer än 250 liter, och som innehåller petroleum-

produkter eller övriga hälso- eller miljöfarliga produkter är förbjuden. Undantag gäller transporter.

Lagring av sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter utan sekundärt skydd är förbjuden.

Lagring av sammanlagt mer än 250 liter petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter med sekundärt skydd får inte ske utan anmälan till tillsynsmyndigheten.

Avfall

2 § Lagring, utfyllnad och deponering av avfall inklusive massor med okänd föroreningsnivå är förbjuden.

Undantag gäller för lagring som sker i nederbördsskyddade, låsbara och brandsäkra utrymmen utrustade med sekundärt skydd samt enskilda hushålls lagring av farligt avfall som uppkommit i det egna hushållet.

Med avfall enligt dessa föreskrifter avses inte hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i särskilda kärl för regelbunden sophämtning. Inte heller de förpackningar som ska återvinnas anses här som avfall.

Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskomposten på den egna tomten, betraktas inte som avfall enligt dessa föreskrifter.

Trädgårdsavfall som uppkommer på den egna tomten betraktas inte som avfall enligt dessa föreskrifter.

Upplag

3 § Upplag av snö från andra ytor än inom skyddszonen är förbjuden.

Upplag av asfalt, oljegrus och vägsalt är förbjudet.

Plats på mark för kompostering av hushållsavfall från enskilt hushåll är inte att betrakta som upplag.

Dagvatten

4 § Nyanläggning av dagvattenanläggning från trafikerade ytor eller från fler än en fastighet med avledning direkt till ytvatten får inte ske utan tillstånd.

Gödsel

5 § Lagring av naturgödsel och biogödsel får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller lagring som prövats vid anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken.

Spridning av avloppsslam eller humanurin är förbjuden.

Växtskyddsmedel

6 § Spridning av kemiska växtskyddsmedel är förbjuden från och med 1 november till den 1 april. Förbudet gäller yrkesmässig spridning samt hästgårdar. Undantag gäller för punktbekämpning av skogsplantor.

Under perioden från den 1 oktober till och med den 31 oktober är det förbjudet att utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden yrkesmässigt eller vid hästgårdar använda växtskyddsmedel utomhus.

Jord- och vattenslagning av plantor som behandlats med växtskyddsmedel är förbjuden.

Andra bestämmelser

7 § I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig ansökan skickas till den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågor i berörd kommun (Falkenberg, Hylte eller Varberg). I samband med sådana prövningar kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att undvika oacceptabel vattenförorening.

I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska en skriftlig anmälan lämnas till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten kan förelägga om särskilda försiktighetsmått som anses nödvändiga för att undvika oacceptabel vattenförorening.

Dispens från dessa föreskrifter kan medges av den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågor i berörd kommun (Falkenberg, Hylte eller Varberg). I samband med sådan prövning kan nämnden föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att undvika oacceptabel vattenförorening.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om motsvarande delar i verksamheten tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9, 11 eller 12 kap. miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken.

Anmälningssplikt

8 § Fastighetsägare, nyttjare av fastighet eller verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet ska omedelbart anmäla spill, läckage och andra händelser om de är av sådan omfattning att de kan medföra risk för vattenförorening. Anmälan ska göras till Räddningstjänsten via SOS Alarm 112.

Skyltning

9 § Vatten & Miljö i Väst AB ansvarar för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet där väg 154 och 153 passerar genom vattenskyddsområdet och där allmän väg passerar gräns in i vattenskyddsområdet första gången eller slutligen lämnar vattenskyddsområdet samt vid för vattenskyddet kritiska punkter eller där det bedöms motiverat i övrigt. Skyltarna bekostas av Falkenbergs vatten & renhållning AB som är VA-huvudman. Annars mark får enligt 7 kap. 22 § miljöbalken tas i anspråk för detta. Utformningen av skyltarna ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk.

Där petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter hanteras ska markering finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Material för märkning tillhandahålls av Vatten & Miljö i Väst AB. Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

Definitioner

10 § I dessa föreskrifter avses med

andra ytor: Med andra ytor avses ytor utanför skyddszonen.

avfall: Med avfall avses ett föremål eller ämne som definieras enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.

biogödsel: Med biogödsel avses rötresten från biogasanläggning där stallgödsel, foder, slakteriprodukter och liknande produkter har rötats.

dagvattenanläggning: Med dagvattenanläggning avses det system som är ordnat för att avleda det vatten som avrinner från gator,

vägar, tak och andra konstruktioner i samband med regn och snösmältning. Skogsbilvägar med diken inkluderas inte.

deponering: Med deponering avses förvaring på land eller i vatten och där förvaringen inte sker i väntan på användning, återvinning, bortskaffning eller omlastning under transport. Deponering omfattar även användande av avfall för anläggningsändamål.

farligt avfall: Med farligt avfall avses ett ämne eller ett föremål som definieras enligt 1 kap. 4 § i avfallsförordningen (2020:614).

fordon: Med fordon avses ett transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

fordonstvätt: Med fordonstvätt avses all tvätt av fordon, det vill säga även tvätt av eget fordon på egen mark.

förorenade massor: Med förorenade massor avses massor vars föroreningshalt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av ansvarig tillsynsmyndighet.

hantering: Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som innebär att en kemisk produkt eller bioteknisk organism tillverkas, bearbetas, behandlas, förpackas, förvaras, transporteras, används, omhändertas, destrueras, konverteras, saluförs, överläts eller är föremål för något annat jämförbart förfarande. Detta i enlighet med 14 kap. 2 § miljöbalken.

hushållsbehov: Med hushållsbehov avses sådant behov som uppkommer i det egna hushållet och som inte är förknippat med kommersiellt bruk. Hushållsbehov begränsas vid hanteringen av enstaka förpackningar av de största storlekarna en enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring av större mängder färg, till exempel i samband med målning av enskilt bostadshus, ska också anses vara hantering för hushållsbehov.

hälso- och miljöfarliga produkter: Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och Kemikalieinspektionens anvisningar. En kemisk produkt är ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara (miljöbalken (1998:808) 14 kap. 2 §).

jord- och vattenslagning: Med jord- och vattenslagning avses mellanlagring i mark eller i vatten av plantor i väntan på utplantering.

lagring: Med lagring avses förvaring på land eller i vatten som kan förorena mark eller vatten. Lagringen varar längre tid än en vecka

och där förvaring sker i väntan på användning, återvinning, bortskaffning eller omlastning under transport.

naturgödsel: Med naturgödsel avses avföring och urin från husdjur, vilket också innefattar boskap, avseende minst en djurenhet enligt 2 kap. 3 § i miljöprövningsförordningen (2013:251). Även om naturgödsel köps in och lagras ingår det till en mängd av över en djurenhet.

nyanläggning: Med nyanläggning menas det som anläggs efter det att föreskrifterna träder i kraft och inte det som redan är befintliga anläggningar.

punktbekämpning: Med punktbekämpning avses om en planta sprutas med växtskyddsmedel för hand utan spill så att man bara träffar plantan med medlet. Behandlas många plantor inom ett område är det inte punktbekämpning.

sekundärt skydd: Med sekundärt skydd avses a) invallning för enskilt förvaringskärl som rymmer hela kärlets volym, eller b) invallning som är gemensam för flera förvaringskärl som rymmer minst 50 % av den totala lagringskapaciteten, dock minst den största cisternens volym, eller c) dubbelmantlade rörledningar eller d) uppsamlingstråg eller annan anordning som säkerställer att vätska och andra medier kan fångas upp från ett läckande förvaringskärl eller vid spill. Det sekundära skyddet utgörs av ett tätt material som är beständigt mot avsett ämne.

upplag: Med upplag avses här plats på mark eller i vatten för uppläggning och förvaring av till exempel ämnen, produkter eller snö.

uppställning: Med uppställning avses sådan parkering som har en varaktighet längre än 12 timmar och där fordonet lämnas obevakat.

växtskyddsmedel: Med växtskyddsmedel avses kemiska växtskyddsmedel som är till för att förhindra att djur, växter eller mikroorganismer orsakar skada på egendom eller skadar människors eller djurs hälsa.

yrkesmässig: Med yrkesmässig avses sådan verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte avser att markera gränsdragning mot hobbyverksamhet.

ytvatten: Med ytvatten avses hela vattenvolymen i vattendrag, sjö, tjärn, damm, å, bäck eller dike som någon gång under året är vattenförande.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 november 2025.
2. En verksamhet som har påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa föreskrifter blir tillståndspliktig får fortsatt bedrivas till och med två år efter att beslutet vunnit laga kraft. Därefter får verksamheten endast bedrivas om en ansökan om tillstånd har lämnats in till den kommunala nämnd som ansvarar för miljöfrågor i berörd kommun (Falkenberg, Hylte eller Varberg).
3. En verksamhet som har påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa föreskrifter blir anmälningspliktig får fortsatt bedrivas till och med två år efter att beslutet har vunnit laga kraft. Därefter får verksamheten bedrivas endast om verksamheten är anmäld till tillsynsmyndigheten.
4. En verksamhet som påbörjats före ikraftträdandet och som genom dessa föreskrifter blir förbjuden får fortsatt bedrivas till och med två år efter beslutet vunnit laga kraft. Därefter får verksamheten endast bedrivas om verksamheten har erhållit dispens från förbudet.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun har den 19 september 2019 till Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsen i Västra Götalands län lämnat in ett förslag till vattenskyddsområde md föreskrifter för ytvattentäkten Nedre Ätran i Falkenbergs kommun, Hylte kommun och Varbergs kommun för fastställelse. Ansökan har föregåtts av information till berörda markägare och samråd med bland annat kommuner och länsstyrelserna.

Länsstyrelsen i Hallands län fattade den 22 april 2022 beslut om inrättande av vattenskyddsområde Nedre Ätran, dnr 6678-2019. Beslutet överklagades till regeringen, som upphävde Länsstyrelsens beslut genom beslut M2022/01179, 2022-10-13, och lämnade tillbaka ärendet till Länsstyrelsen för ny prövning.

Ansökan från kommunen

Av det som kommunen har angett i förslaget till vattenskyddsområde framgår följande.

Grundvattentäkten Kärreberg är viktig för dricksvattenförsörjningen i Falkenbergs kommun. För grundvattentäkten finns ett vattenskyddsområde med föreskrifter fastställt av Länsstyrelsen 2011. Ett mindre vattenskyddsområde Sörby, med föreskrifter fastställda av Länsstyrelsen 2010, planeras att kunna användas som reservvattentäkt till Kärreberg. För att komplettera skyddet behövs ett vattenskyddsområde för ytvattentäkten Ätran, varifrån råvattenintaget görs. Att säkerställa skydd för vattenresursen är en nödvändighet då vattenbehovet för Falkenbergs kommun förväntas fördubblas fram till år 2100. Möjligheterna att hitta en vattentäkt som kan ersätta Nedre Ätran är mycket små.

Falkenbergs kommun har föreslagit ett vattenskyddsområde bestående av en primär- och en sekundär skyddszon. Syftet med vattenskyddsområdet är att skydda vattenkvaliteten i Ätran och minska risken för förorening av råvattenresursen.

Skyddsområdets avgränsning baseras på rinntider och genomförd riskanalys, i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16). Råden upphävdes formellt den 27 januari 2020.

Myndighetssamråd och remiss till sakägare

Remiss skickades den 30 augusti 2023 till de myndigheter som tidigare fått den ursprungliga ansökan, dnr 6678-2019, på remiss.

Fastighetsägare förelades den 30 augusti 2023 genom kungörelsedelgivning yttra sig över förslag till beslut om vattenskyddsområde. Meddelande om kungörelsedelgivningen skickades till de som tidigare lämnat synpunkter i ärendet samt ytterligare cirka 250 adressater inom aktuellt område. Urvalet adressater togs fram slumpmässigt och motsvarar cirka 10 % av fastighetsägare med känd adress inom området.

Kungörelse infördes i Hallands Nyheter, Hallandsposten, Borås Tidning, Post- och Inrikes Tidningar och på Länsstyrelsen i Hallands läns webbplats den 8 september 2023.

Underrättelse om inkomna yttranden i myndighetssamrådet och från sakägare skickades för bemötande till sökanden den 16 oktober 2023 samt den 4 december 2023. Bemötande från sökanden inkom den 17 november 2023 och 11 december 2023.

Sammanfattning av inkomna synpunkter från myndigheter och kommuner samt sökandes bemötande

Försvarsmakten, Jordbruksverket, kommunstyrelsen i Varbergs kommun, Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har antingen avstått från att lämna yttrande i ärendet, har ingen erinran eller är nöjda med hur tidigare framförda synpunkter har hanterats.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har inte lämnat något egentligt yttrande i ärendet, men lämnat några generella kommentarer på förslag till beslut. Vissa justeringar har gjorts av med anledning av kommentarerna.

Havs- och vattenmyndigheten har lämnat synpunkt på att underlaget behöver bearbetas och kompletteras för att kunna ligga till grund för beslut. Bland annat nämns avgränsningen och storlek för sekundär skyddszon, detaljerna i kartunderlaget och oklarheter kring ikraftträdandet. I föreskrifterna bör begreppet kemiskt bekämpningsmedel ändras till kemiskt växtskyddsmedel och det behövs en aktuell markägarförteckning.

Sökanden anser inte att underlaget behöver göras om, men diskussion har förts med Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen och materialet har reviderats. Den sekundära zonen bedöms som motiverad och lämnas oförändrad. Korrigeringar i kartunderlaget har gjorts. Sökanden har inget att invända mot att datum för ikraftträdande justeras. Det är viktigt att rätt begrepp används och därför behålls begreppet kemiskt bekämpningsmedel.

Kommunstyrelsen respektive Samhällsbyggnadsnämnden i Hylte kommun har lämnat synpunkter. Synpunkterna rör den sekundära skyddszonen som anses vara orimligt stor, föreskrift om lagring av avfall och tidpunkt för förbud avseende bekämpningsmedel samt att en intresseprövning bör göras. I senast inkomna yttrande framför kommunen att de är positiva till hur tidigare synpunkter har hanterats och har inget ytterligare att tillföra.

Sökanden skriver att felaktigheter i underlaget har rättats till och revideringar har gjort avseende avfallshantering. Någon ändring av ändring av avgränsningen görs inte, eftersom den bedöms som väl motiverad.

Kommunstyrelsen Svenljunga har framfört synpunkter på den sekundära skyddszone, som upptar en stor del av Svenljunga kommuns södra del. Samhällsbyggnadsnämnden i Svenljunga kommun har lämnat synpunkt på att riskanalysen tar upp riskkällor som inte regleras i skyddsföreskrifterna. Därtill finns en viss osäkerhet om samtliga berörda fastighetsägare, inom Svenljunga kommun, har fått information om samrådsmöten och handlingar som berör vattenskyddsområdet. I senast inkomna yttranden från Svenljunga kommun (kommunstyrelsen samt samhällsbyggnadsnämnden) avstår kommunen från att lämna yttrande i ärendet med anledning av att det nya förslaget gällande vattenskyddsområde för Nedre Ätran inte längre ligger inom Svenljunga kommun.

Sökanden tar i sitt bemötande upp att storleken på området inte är ändrat. I riskanalysen har en kolumn lagts till med riskerna inom sekundär skyddszon, vilket saknades tidigare. Angående information till boende skriver sökanden att när samrådsmöten startade skickades det ut vykort med inbjudan till samrådsmöte till samtliga inom de postnummerområden som finns i det föreslagna vattenskyddsområdet. Information om samrådsmöten annonserades även i Borås Tidning. Under kungörelsetiden uppdagades att ett område inte fått inbjudan till samrådsmöte. Sökanden erbjöd då att hålla ett nytt samrådsmöte, vilket de boende i området tackade nej till. Övrig information om samrådet finns i samrådsredogörelsen i ansökan.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden i Falkenbergs kommun anser att dispens från skyddsföreskrifterna bör kunna sökas hos miljö- och hälsoskydds-nämnden för att underlätta tillsyn och prövning. Primär skyddszon bör tas i anspråk samtidigt för de två vattentäkterna för att säkerställa ett långsiktigt gott skydd. I övrigt har nämnden inget att erinra mot ansökan om inrättande av vattenskyddsområde Nedre Ätran.

Sökanden har inget att invända mot ikraftträdandet ändras i enlighet med nämndens förslag. Underlaget har justerats så att dispens hanteras av den kommunala nämnden.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden i Varbergs kommun anser att det är positivt att skyddet av vattenförekomsten förstärks så att råvattentillgången säkras i ett långsiktigt perspektiv. Eftersom områdena inom Varbergs kommun bedöms ha betydelse för skyddet av vattenförekomsten är det rimligt att även dessa omfattas av förslaget vattenskyddsområde. Det bör övervägas om hantering även ska vara med i 1 § gällande skadliga ämnen. Uttrycket "punktbekämpning" bör

definieras och läggas till under definitioner. Nämnden anser att eftersom flera kommuner ska hantera prövningar och dispenser inom respektive kommun bör någon av kommunerna, lämpligen Falkenberg, ha en sammanhållande funktion för att få samsyn och enhetlig nivå på besluten. Nämnden tillstyrker förslaget och förvaltningen har inga synpunkter på revideringarna som skett i reviderat förslag.

I bemötandet framgår att skrivning om punktbekämpning har reviderats i underlaget. Hantering av skadliga ämnen har inte ändrats eftersom sökanden inte har för avsikt att förbjuda all typ av förvaring av petroleumprodukter under förutsättning att förvaringen sker med sekundärt skydd. Sökanden anser det vara ett bra förslag att Falkenbergs kommun har en sammanhållande funktion vad gäller tillsyn av vattenskyddsområdet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) informerar om att MSB:s översvämningskartering för Ätran visas i Översvämningsportalen. I eventuellt framtagna beredskapsplaner bör ingå att PFAS-haltigt brandskum bör begränsas vid insatser i eller i närheten av vattenskyddsområdet.

Sökanden har noterat MSB:s kommentar om PFAS och tar det med sig i kommande arbete med beredskapsplanen.

Skogsstyrelsen för fram att vid alla skogsbruksåtgärder finns en risk att vattenkvaliteten påverkas och de gör bedömning är att riskerna med att skogsbruksåtgärder görs på fel sätt kan ha underskattats. Den hänsyn som bör tas vid skogsbruksåtgärder bör tydliggöras i föreskrifterna. Skogsstyrelsen vill också betona vikten av att GIS-skiktet för vattenskyddsområdets avgränsning blir en del av det nationella GIS-skiktet med vattenskyddsområden.

Sökanden skriver i sitt bemötande att skogsbruket har bedömts som en av de mera betydande riskerna, men därmed inte sagt att det utgör en stor risk för vattentäkterna. Ytterligare vattenskyddsföreskrifter än vad som tidigare föreslagits anses inte motiverat.

Trafikverket anser att det behöver förtydligas hur statlig infrastruktur ska hanteras utifrån övergångsbestämmelser. Både nu befintliga dagvattenanläggningar och dagvattenanläggningar från trafikerade ytor påbörjade före ikraftträdandet bör undantas från krav på tillstånd samt att normal drift och underhåll bör kunna utföras på statliga vägar, utan krav på anmälan, tillstånd eller dispens. Med normal drift och underhåll menas att hålla infrastrukturen i använd-

bart skick för trafiken och att eliminera akuta hot mot trafiksäkerhet och vägens beständighet. Driftåtgärder är kortsiktiga och innefattar exempelvis snöröjning och halkbekämpning. Underhållsåtgärder är långsiktiga åtgärder som syftar till att upprätthålla och återställa väganläggningens tillstånd, som till exempel mindre beläggningsarbeten, dikesrensning, byte av vägtrumma, skötsel av vägmärken, vägräcken, belysning, vägmarkering, viltstängsel och sidoområden.

I bemötandet framgår att krav på tillstånd för dagvattenanläggning gäller enbart nyanläggning av vägar. Sökanden ser inte att föreskrifterna inskränker Trafikverkets möjligheter till normalt underhåll av statliga vägar. Skrivningen i 4 § innebär att vid ombyggnation av vägnätet kommer ett tillstånd att krävas i den primära zonen endast om det blir en nyanläggning av dagvattenhantering.

Sammanfattning av inkomna synpunkter från sakägare samt sökandes bemötande

Följande är en sammanfattning av inkomna synpunkter från sakägare och sökandes bemötande av dem.

Underlaget är framtaget utifrån Naturvårdsverkets handbok som inte längre är aktuell. Flera anser att underlaget bör göras om utifrån Havs- och vattenmyndighetens vägledning och baseras på riskanalys i stället för beräknad rinntid. Sökanden ser inte det som en möjlighet att gå in och starta om processen från början. Deras bedömning är att oavsett vilken handbok eller vägledning som använts hade arbetssättet varit detsamma och området fått samma omfattning. Arbetet bygger på en gedigen riskbedömning.

Det har kommit synpunkter på att rinntidsberäkningarna inte är korrekta. Sökanden upplyser om att de utgått ifrån de rekommendationer som handboken gav. Ett framtida förändrat klimat kommer att innebära fler perioder med höga flöden, vilket motiverar att utgå ifrån ett mindre gynnsamt scenario. Rinntiden är inte bara beräknad, utan även uppmätt av SMHI, vilket gör utredningen mera grundlig.

Synpunkter har inkommit på att nyttan med föreskriften måste bedömas utifrån vattentäktens skydd. Sökanden bemöter dessa med att den beslutande myndigheten ska bedöma nyttan utifrån vattentäktens skydd. Det bör motiveras av den riskanalys som ligger till grund för föreskrifterna. Sökanden anser att riskanalysen är väl genomarbetad. Det finns risker med hög riskklass, där det inte föreslås några föreskrifter till exempel för trafik och olyckor. Det är inte

möjligt att föreskriva om eller använda andra åtgärder för att hantera dessa risker. Några ekonomiska kalkyler över kostnader för att begränsa verksamheter med dessa föreskrifter jämfört med vad de kostar att upprätta en ny vattentäkt för Falkenbergs kommun har inte gjorts. Värdet av vattentäkten är i princip ovärderligt och möjligheterna att hitta en vattentäkt som kan ersätta Nedre Ätran är mycket små.

I flera yttranden framförs synpunkten att den primära skyddszonen inte behöver vara mer än 6 meter. Sökanden vidhåller att den primära skyddszonens föreslagna storlek är motiverad baserat på underlaget i ärendet.

En fastighetsägare har framfört att det är lagt 50 meter primär skyddszon runt deras gödsellagun. Sökanden skriver i sitt bemötande att gödsellagun med tillstånd inte är något hinder. Redan prövade anläggningar är undantagna från föreskrifterna.

I många inkomna yttranden finns synpunkten att den sekundära zonen är för stor. Sökanden anser att den sekundära zonen är motiverad för att skydda Nedre Ätran som dricksvattentäkt. De bedömer att avgränsningen är väl avvägd.

Enligt inkomna synpunkter finns det en oro för framtida byggnationer och möjlighet till utökning av verksamheter. Sökanden upplyser om att ingen av de föreskrifter som föreslås påverkar byggnation inom vattenskyddsområdet.

Flera har lämnat synpunkt på föreskrift om lagring av farligt avfall och tolkat det som att farligt avfall ska transporteras bort varje vecka. Sökanden påpekar att riskerna inte enbart gäller lysrör, utan handlar om risken med att förvara allt farligt avfall inom 50 meter från vattendraget, bland annat med hänvisning till risker vid brand. Vid brand finns stora risker att släckvatten når vattendrag. Möjligheten till förvaring av farligt avfall bör förbjudas. Sökanden anser att förbud är motiverat, men föreslår en justering av föreskriften och undantag införs.

Inom ramen för ny prövning av ärendet har forskriften avseende spridning av bekämpningsmedel justerats så att det under oktober månad krävs tillstånd från den kommunala nämnden för spridning av växtskyddsmedel, vilket det har inkommit synpunkter på. Sökanden skriver att ursprungligen var förslaget förbud i stället för tillstånd. Det finns utredning som visar hur bekämpningsmedel påverkar ytvatten och där framgår att det är motiverat att inte

sprida bekämpningsmedel efter den 1 oktober, eftersom risken för ytavrinning då är stor. Att ta bort tillståndsplikten under oktober månad innebär att skyddet helt försvinner. Sökanden anser i första hand att förbud ska gälla från den 1 oktober och i andra hand att tillståndsplikt från 1 oktober till 1 november och sedan förbud från 1 november, med hänvisning till hur mycket bekämpningsmedel påverkar ytvatten.

Flertalet inkomna yttranden framför att informationen och möjligheten att påverka har varit bristfällig. I bemötandet lyfter sökanden fram att i samrådsredogörelsen finns alla möten och utskick till fastighetsägare med. Efter det har ytterligare möten, informationstillfällen och samtal skett angående förslag till vattenskyddsområde Nedre Ätran. Det är svårt att nå ut till alla berörda. De som har önskat fler samrådstillfällen har beskrivit att de önskat ytterligare samråd utöver de som de redan deltagit på, vilket tyder på att de ändå deltagit i någon form av samrådsmöte.

Delen Sörby är det några som anser inte bör tas med i det här arbetet, med hänvisning till osäkerheter om framtiden. Sökanden menar att det är planerat att Sörby kommer att användas i framtiden och i tidigare yttranden har det kommit synpunkter om att Sörby bör gälla från samma datum som övriga delen av Nedre Ätran.

Några är oroliga för att ytterligare regler ska komma till i framtiden inom vattenskyddsområdet. Sökanden påpekar att det inte är möjligt att lägga till nya regler eller föreskrifter för vattenskyddsområdet utan en förnyad prövning.

Synpunkt har lämnats om att befintligt regelverk för lagring av olja och diesel bör vara tillräckligt. På frågan om läckande farmartankar har sökanden svarat att det i Falkenbergs kommun inte finns några kända fall den senaste tioårsperioden där en besiktigad och godkänd farmartank har börjat läcka.

Sökanden skriver att med anledning av synpunkt om elfordon har definitionerna justerats så att begreppet ”med förbränningsmotorer” ha tagits bort.

Länsstyrelsens bedömning

Uppdatering av underlaget

Länsstyrelsen bedömer, i likhet med sökanden, att det inte är motiverat att begära ett omtag för hela ärendet eller att underlaget i sin

helhet ska göras om. Även om vägledning och allmänna råd från centrala myndigheter har uppdaterats, är lagstiftningen densamma. Det är en riskbedömning som ligger till grund för bedömning av lämpliga vattenskyddsföreskrifter och avgränsning av området. Revideringar av underlaget har gjorts under ärendets gång.

Områdets avgränsning

I flera yttranden ifrågasätts behovet av att fastställa en sekundär skyddszon.

Den sekundära skyddszonen som föreslås i ansökan omfattar en areal om knappt 70 000 hektar. I skyddszonen föreslås två föreskrifter avseende spridning av avloppsslam och humanurin samt jord- och vattenslagning av skogsplantor som behandlats med bekämpningsmedel. Av den samlade bedömningen i underlaget framgår att slamspridning riskerar att som mest innebära tillfälliga störningar i leveranssäkerhet av dricksvatten. Vattenslagning av plantor behandlade med bekämpningsmedel kan enligt underlaget utgöra en risk, men det framgår inte vilken risk det utgör.

Länsstyrelsen anser att det inte är rimligt att fastställa en sekundär skyddszon av föreslagen storlek med föreskrifter som inte har visats vara nödvändiga för att uppnå syftet med vattenskyddsområdet. Det föreslagna skyddsområdets sekundära zon ska därför inte fastställas.

Bredden på den primära zonen kring vattendrag har ifrågasatts i flera yttranden.

Av riskutredningen och rinntidsberäkningar framgår att det finns flera faktorer som riskerar att påverka vattenresursen negativt inom den föreslagna primära skyddszonen. Strandzonen utgör en mycket viktig barriär för att reducera och förhindra föroreningar från att nå vattendrag och sjöar och behöver därför ingå i skyddszonen. I områden med tätare jordar behövs generellt en bredare skyddszon, eftersom föroreningar snabbare kan nå ytvatten på täta jordar då infiltrationen är lägre och därmed ytavrinningen högre. Länsstyrelsen anser att det är visat att det är nödvändigt med en skyddszon kring vattendrag som är 50 meter bred för att uppfylla syftet med vattenskyddsområdet. Det finns därför skäl att fastställa en skyddszon som i stort överensstämmer med det som i förslaget till vattenskyddsområde benämns som den primära skyddszonen.

På fastigheten Salltorp 1:4 har gränsen för skyddsområdet justerats så att den följer vattendraget i stället för runt gödsellagunen.

Sammanhållande funktion avseende tillsynen

Det har framförts synpunkt på att en kommun bör ha en sammanhållande funktion för tillsynen inom vattenskyddsområdet för ökad samsyn och likvärdig bedömning på beslut. Det är en juridisk fråga som inte hanteras inom prövning enligt miljöbalkens 7 kap. om skydd av områden.

Ansökans omfattning

Svenljunga kommun har i sina senaste remissvar avstått från att lämna yttrande, då vattenskyddsområdet inte längre ligger inom Svenljunga kommun. Ansökan från Falkenbergs kommun om inrättande av vattenskyddsområde Nedre Ätran är densamma som tidigare och omfattar även delar inom Västra Götalands län. Länsstyrelsen i Hallands län har gjort en ny prövning i ärendet, men kan endast hantera den del av vattenskyddsområdet som ligger inom Hallands län.

Övrig prövning och tillsyn

Synpunkter har inkommit avseende kommunens handläggning och kostnader för det, prövning av vattenuttag enligt 11 kap miljöbalken och prövning och anmälan av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken. Dessa frågor hanteras inom annat lagrum och av olika myndigheter. Det är således frågor som inte tas upp inom ramen för ärendet med inrättande av vattenskyddsområde enligt 7 kap miljöbalken.

Föreskrifterna

Länsstyrelsen har gjort språkliga förtydliganden, både i föreskrifter och definitioner och viss information har flyttats från definition till att ligga direkt i föreskrift. Korrigeringarna innebär inte någon förändring i skyddsnivån för vattentäkten jämfört med de av Falkenbergs kommun föreslagna föreskrifterna och skiljer heller inte i skyddsnivå jämfört med det förslag till beslut som skickades ut till myndigheter, ägare och innehavare av särskild rätt för yttrande hösten 2023.

Nedan redogörs för de förändringar som gjorts jämfört med ansökan och som kan ha betydelse vid tillämpningen av föreskrifterna.

Växtskyddsmedel

Länsstyrelsen anser, liksom Havs- och vattenmyndigheten, att benämningen växtskyddsmedel numera är en vedertagen benämning på de bekämpningsmedel som regleras i föreskrifterna. Den föreslagna benämningen bekämpningsmedel ska därför i stället benämnas växtskyddsmedel.

Tidpunkt för spridning av växtskyddsmedel

Ett förbud mot användning av växtskyddsmedel från och med den 1 oktober har i flera yttranden ifrågasatts, eftersom odling allt oftare pågår även efter detta datum. Synpunkter har inkommit om att ett förbud sannolikt innebär att anläggande av fånggrödor kommer att minska och att bekämpning av ogräs, som kvickrot och renkavle, kommer att försvåras. Lantbrukarnas riksförbund har framfört att fånggrödan behöver avdödas kemiskt, för att inte orsaka problem i kommande grödor, samt att det är lämpligt att sätta datum överensstämmer med EU:s direktiv för stöd.

Vatten & Miljö i Väst AB (VIVAB) menar att risken för ytvavrinning och påverkan på ytvatten är så pass stor under hösten att det är motiverat med ett förbud från den 1 oktober. Havs- och vattenmyndigheten framför i sitt yttrande att med hänsyn till risken för ytvavrinning inom det föreslagna vattenskyddsområdet, utifrån föreliggande geologiska och klimatologiska faktorer, samt det faktum att jordbruksmarken inom tillrinningsområdet ligger i nedre delen av vattenskyddsområdet, närmre vattenuttaget, är det motiverat med restriktivitet för användning av växtskyddsmedel under en begränsad period av året.

Ytvattentäkten Nedre Ätran är en viktig resurs och av samhällsviktig intresse. Länsstyrelsen anser att det är rimligt med reglering av användning av kemiska växtskyddsmedel under oktober månad för att skydda ytvattentäkten. För lantbruksverksamheter bör det finnas möjlighet att kunna använda kemiska växtskyddsmedel även senare under säsongen. Användning av växtskyddsmedel under oktober månad bör därför föregås av en prövning. Det är den kommunala nämnden som prövar tillstånd att använda växtskyddsmedel.

Länsstyrelsen bedömer således att förbudet för spridning av växtskyddsmedel bör fastställas till att gälla från och med den 1 november till den 1 april för att minimera risken för påverkan på ytvattentäkten.

Under perioden från den 1 oktober till och med den 31 oktober bör det vara förbjudet att utan särskilt tillstånd av den kommunala nämnden yrkesmässigt eller vid hästgårdar använda växtskyddsmedel utomhus.

Skyltning

VIVAB har framfört att i ett stort vattenskyddsområde med flikig utbredning är det svårt att sätta upp rimligt med skyltar. Enligt VIVABs beräkning krävs det cirka 400 skyltar för att markera ut där alla vägar går genom vattenskyddsområdet. VIVAB har därför föreslagit att skyltning endast ska krävas där vägarna 153 och 154 passerar gräns till vattenskyddsområdet samt på övriga statliga vägar med broar som korsar vattendrag när vägarna passerar genom området.

Länsstyrelsen förstår svårigheten med att skylta ett stort, flikigt område där många vägar passerar genom. En avvägning måste göras avseende vad som är rimligt i förhållande till behovet av att skydda vattnet. Om det inte framgår var det är vattenskyddsområde innebär det en risk att skyddet för vattnet blir sämre. Länsstyrelsen bedömer att det är motiverat att skyltning sker vid väg 153 och 154 när dessa passerar genom vattenskyddsområdet. Att begränsa övrig skyltning till statliga vägar med broar som korsar vattendrag när vägen passerar genom området innebär däremot en allt för begränsad skyltning. Länsstyrelsen bedömer det som rimligt att skyltning sker vid allmän väg när gräns in i vattenskyddsområdet passeras första gången och slutligen lämnar vattenskyddsområdet. Utöver det bör det skyltas vid för vattenskyddet kritiska punkter eller där det i övrigt kan vara motiverat med skyltning, till exempel vid längre vägsträckor genom vattenskyddsområdet eller högtrafikerade sträckor.

VIVAB har framfört att det inte alltid är ändamålsenligt att sätta upp skylt vid de platser där petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter hanteras, varför formuleringen av föreskriften bör ändras till att det ska finnas markering. Klistermärken tillhålls av VIVAB. Länsstyrelsen justerar skrivningen enligt VIVABs förslag.

Konsekvensutredning

Krav på konsekvensutredning gäller vid beslut om ordningsföreskrifter riktade mot allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Dessa föreskrifter är beslutade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och omfattas således inte av krav på konsekvensutredning.

Samråd enligt 25 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Vid samråd med Falkenbergs kommun (sökande) inför beslut återkopplade kommunen den 9 juni 2025 med kommentarer. Länsstyrelsens bedömning i frågan är enligt följande.

Det är inte möjligt att i beslutsmeningen lägga till att skyddsområdet utgörs av 50 meter från alla vattendrag, eftersom det finns mindre avvikelser avseende avståndet i det beslutade kartunderlaget. Det är kartan som gäller. Information om skyddsavståndet finns under Länsstyrelsens bedömning av områdets avgränsning.

Avseende 1 § och volymen petroleumprodukter är det slutliga beslutsförslaget i linje med vad som finns angivet i ansökningshandlingarna och tidigare kommunicerat beslutsförslag, varför ingen ändring görs i detta skede.

Kommunen uppger att den del av vattenskyddsområdet som i ansökan föreslogs inom Svenljunga kommun bedöms ge litet mervärde, då det inte kommer att inrättas någon sekundär zon, varför den delen i ansökan kan utgå. Länsstyrelsen i Hallands län lämnar uppgiften utan åtgärd, eftersom det rör Västra Götalands län.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att ansökan samt inkomna kompletteringar och reviderat förslag till vattenskyddsområde utgör tillräckligt underlag för beslut.

Syftet med att inrätta vattenskyddsområde för ytvattentäkten Nedre Ätran är för att skydda vattentillgången för framtiden och bibehålla en god vattenkvalitet ur ett flergenerationsperspektiv. Möjligheterna att hitta en vattentäkt som kan ersätta Nedre Ätran bedöms som mycket små varför vattenresursen bedöms vara av mycket stort värde för dricksvattenförsörjningen i Falkenbergs kommun, nu och i framtiden.

Med hänsyn till uppgifterna i ansökan, inkomna synpunkter från berörda sakägare, kommuner och myndigheter och till sökandens bemötande, anser Länsstyrelsen att föreslaget vattenskyddsområde utgör en rimlig avvägning mellan behovet av skydd och effekten av de inskränkningar (föreskrifter) i markanvändning som föreslås.

Intresseprövning

Vattenskyddsområdet är ett angeläget allmänt intresse. Föreskrifterna är anpassade för att uppnå vattenskyddsområdets syfte och behovet av skydd. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § miljöbalken avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intressen och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Meddelade föreskrifter bedöms vara rimliga och miljömässigt motiverade.

Information

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler och andra bestämmelser

Utöver ovanstående föreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet de särskilda bestämmelser som meddelats i annan ordning med stöd av annat lagrum och som har betydelse för syftet med vattenskyddet, till exempel Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor samt övriga föreskrifter utfärdade av centrala, regionala och kommunala myndigheter.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som ändrar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter. Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut befriar inte från skyldigheten att iaktta vad som i övrigt föreskrivs i miljöbalken eller i andra författningar.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler gäller generellt och skyddet av vattentäkten ska beaktas även för verksamheter och åtgärder som inte regleras i dessa föreskrifter.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras.

Enligt 31 kap. 5 § miljöbalken gäller att om det krävs tillstånd för en viss verksamhet eller åtgärd betalas ersättning endast om tillstånd har vägrats eller förenats med särskilda villkor.

Talan om ersättning eller inlösen ska föras i mark- och miljödomstolen senast 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft, enligt 31 kap. 13 § miljöbalken.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen upprättar varje år en sammanställning där vissa vägar i länet rekommenderas för transport av farligt gods. Sammanställningen finns införd i länets författningssamling.

Uppsättning av skyltar, stängsel

Tillstånd till uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet (vilket är lika med väggropp med dike), prövas enligt 45–46 §§ väglagen (1971:948) av länsstyrelsen. Det gäller dock inte inom områden med detaljplan där kommunen har beslutanderätten. Tillstånd för uppsättande av skyltar inom vägområdet prövas av väghållningsmyndigheten enligt 43 § väglagen.

Tillsyn

Tillsyn av vattenskyddsområden regleras i miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13). Länsstyrelsen har överlåtit tillsynsansvaret för vattenskyddsområden beslutade av Länsstyrelsen till samtliga kommuner i länet. Det innebär att det är Falkenbergs kommun, Hylte kommun och Varbergs kommun som har tillsyn över vattenskyddsområdet.

Bestämmelser om avgifter för provning och tillsyn finns i miljöbalken med tillhörande författningar och i taxa för miljöbalken antagen för respektive kommun.

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. miljöbalken.

Kungörelsedelgivning

Beslutet kungörs i länets författningssamling och genom annonsering i Hallands Nyheter, Hallandsposten och Borås Tidning samt i Post- och Inrikes Tidningar och på Länsstyrelsen i Hallands webbplats. Berörda fastighetsägare och övriga sakägare ska anses ha fått

del av beslutet den dag kungörelsen är införd i ortstidning. Beslutet skickas dessutom per post till fastighetsägare enligt förteckning från sökanden.

Beslutet finns under överklagandetiden tillgänglig på Länsstyrelsens hemsida, VIVABs hemsida och hos aktförvarare på Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Falkenbergs kommun, Samhällsbyggnadskontoret i Hylte kommun, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Varbergs kommun, Samhällsbyggnadsförvaltningen i Svenljunga kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med miljöhandläggare Anna Helsing Abrahamsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljövårdsdirektör Per Leander medverkat.

Bilagor

1. Karta över vattenskyddsområdet
2. Överklagandehänvisning regeringen

Kopia

Falkenbergs kommun, kommun@falkenberg.se

Varbergs kommun, ks@varberg.se

Hylte kommun, kommunen@hylte.se

Svenljunga kommun, kommun@svenljunga.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Lantmäteriet, registrator@lm.se

Remissinstanser och sakägare som lämnat yttrande enligt sändlista

Fastighetsägare enligt förteckning

Sändlista skyddad personuppgift

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Hallands län antingen via e-post; halland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 15 oktober 2025. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande ni bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, halland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 30 00. Ange diarienummer 7201-2022.